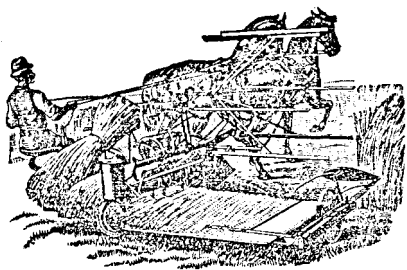

ERDÉLYI GAZDA

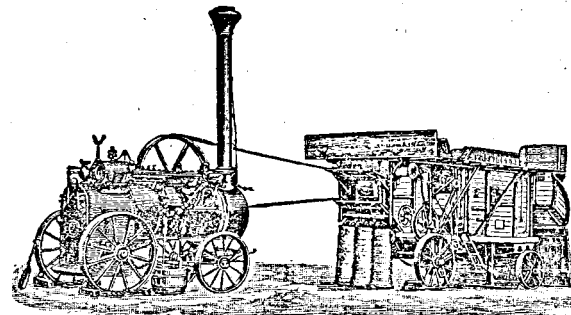

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI.

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-gépek, ekék stb.
 Fehér Miklós, Budapest, tejfőző gépek.
 Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.
 „Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.
 „Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.
 Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.
 Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.
 Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.
 Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.
 Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.
 Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.
 Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.
 Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga ujdonság.
 Laczay és Fekete, Ujkigyós, új szab. cséplő-dobrendszer.
 Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.
 Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.
 Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.
 Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.
 Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.
 Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharagyuk.
 Farkas és Faragó, Bpest, viharagyuk.
 Emmerling Adolf, Bpest, viharagyuk.
 Király Lajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.
 Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.
 Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.
 Zalathnai kénkovandó ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.
 „Hungária“ műtrágyagyár. r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgalic stb.
 Kramer J., Egeres, gypsz-trágya.
 Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázató készülékek.
 Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.
 Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, diszfák.
 Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradékok.
 Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árak.
 Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.
 Sukorói Kőbánya, K.-Nyék., malomkövek.
 Ulrich B. J., Budapest, tőzeg árnyékszékek.
 Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.
 Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárak, vályuk, lemezek stb.
 Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyszer-rheuma-fluidok stb.
 Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatossági különlegességek.
 M. kir. Orsz. fegyint., Szamosujvár, lópokrócok, gazd. kefék stb.
 Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.
 Klaszovitt György, Kolozsvár, hámok, bőröndös árak.
 Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.
 Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.
 Moldován Miklós, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)
 Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.
 Auróra Műintézet, Pécs, műiparú cikkek.
 Bécsy József, kocsigyártó, M.-Vásárhely, kocsik.

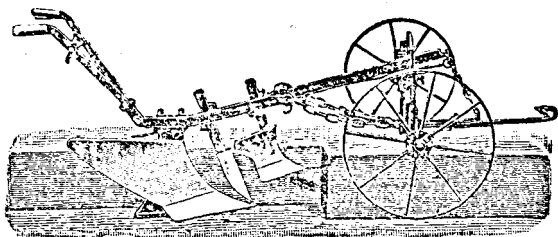
A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

□ acél gerendelyvel, állítható szarvakkal, páncéllemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,

Finom-, szántó-, csukló- és rét-horonák,

Háromtagú-, és egytagú hengerek,

Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

 V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig, Ipari mozcsonyok 100 lóerőig.

(544. I.)

Eladó birtok.

A magyarországi unitárius egyháznak kolozsmegyei **Bányabükk** és **Pusztá-Szent-Márton** egymás-mellett fekvő községekben levő mintegy 1430 hold kiterjedésű birtoka, melyből mintegy 1080 hold erdő és erdő közötti kaszáló, a többi szántó és rét, Bányabükk községben levő lak- és gazdasági épületekkel és nagy gyümölcsös kerttel együtt örök áron **eladó**.

Mindkét községben a tagosítás kihatás alatt áll és az elfogadott elhelyezkedési tervek szerint mindkét községbeli új birtok nagy részben egymás mellett egy tagban fog kiadatni. — Ertekezni lehet jószágfelügyelő-ségi elnök Molnár Sándor ügyvéddel Kolozsvárt, Mő-nostor-utca 11a. szám.

(690.)

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei színméz

1/10 kilogrammos üvegekben à 1 ko-

rona, kapható az „Erdélyi Gazda“

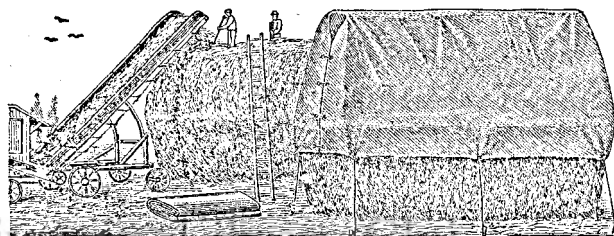
kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák

Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám

(I. em.) alatt. (686.)

➡ Vidéki megrendelések 5 üveggel
vagy azon felül utánvétellel! ➡

VIZMENTES PONYVÁK KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan —
minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Viliorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vízmentes szövetgyár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vízmentes Ponyvák (634.)

elismert kitűnő minőség — □ metr. 1 K. 70 fillér és följebb

Zsákok Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatás- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

➡ Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék ha-tározottan Elsinger gyártmányt kérni.

Megbecsülhetetlen!

Tűcsőves kazánokhoz.

Kazántulajdonosoknak
nélkülözhetetlen

Vízcsőves kazánokhoz.

a Lantai-féle szab. csőtisztító

minden fáradság nélkül eltávolítja a vízcsővekről a korom és kőlerakódásokat anélkül, hogy az illető falakat megsértené.

Használata 25% szénmegtakarítással jár. — Tehát beszerzése a legrövidebb idő alatt megtérül.

Kapható a „HAZAI CSÖTISZTÍTÓ ÉS GÉPKELLÉKGYÁR R.-T.“

Nélkülözhetetlen!

BUDAPEST, gyár-iroda: VI., Lehel-utca 23.

Nélkülözhetetlen!

Kizárólag vasúti

mozdonyokhoz.

(667.)

Elpusztíthatatlan!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Mezőgazdaság és közös vámterület. II. Éber Ernő	413
A német vámtarifa. Éber Jenő	414
A dévai konzervgyár	415
A tarló megmunkálása az aratás után. r. d.	415
A viharágyzás külföldi tapasztalatai. j.	416
Kisebb szakközlemények.	416
Irodalmi szemle:	
Külföldi lapokból.	417
Egyleti élet.	
Vál. ülési jegyzőkönyv.	147
Vegyes közlemények	418
Üzlet, forgalom	419
Hirdetések.	

Mezőgazdaság és közös vámterület.

Irta: *Éber Ernő.*

II.

Megállapítva tehát azt a tényt, hogy mezőgazdaságunk az Ausztriával való vámszövetség ideje alatt óriási módon, a többi országokat fölülmúló arányban fejlődött, menjünk bele azoknak az érveknek és adatoknak vizsgálatába, melyekkel a fejérmegyei átirat a vámszövetségnek a külkereskedelmi forgalmunkra való káros hatását akarja bizonyítani és ebből egész közgazdaságunkra káros következtetéseket von le.

Azt mondja a fejérmegyei gazdasági egyesület, hogy Magyarországnak összes kivitele az 1899. év végéig terjedő utolsó 5 évben átlag évi 1097 millió korona értéket, összes behozatala 1137 millió korona értéket tett. A statisztikai adatoknak éppen a kedvezőtlen időkből való ilyen összeállítása nem lesz képes a való helyzetet világosan elénk tárni. Menjünk vissza, tekintsünk egy hosszabb idő kereskedelmi forgalmára és a kedvezőtlen kereskedelmi mérlegnek — melyre pedig az átirat csaknem minden érvelését alapozza — nyomát is alig találjuk. Az 1891-től 1899. év végéig terjedő utolsó 9 évben összes kivitelnk évi átlaga 1085 millió korona, az összes behozatal értéke pedig átlagban 1094 millió korona; deficitünk tehát évente csak 9 millió korona és nem, mint az átirat mondja, 40 millió. Ez egy. Ha pedig azt veszszük szemügyre, hogy hogyan áll külkereskedelmi forgalmunk most, akkor a botlás még nagyobbak fog föltűnni, az érvelés fundamentuma még gyöngébb lesz.

1899-ben kivitelnk értéke 1200 millió korona, a behozatalé 1198 millió, itt tehát már 2 millió korona kereskedelmi forgalmunk többlete Ennyit az egész külkereskedelmi mérleg valóságos állapotáról.

Hogyan áll azonban ez a mérleg Ausztriával szemben? »1899-ben a kivitt érték 71 1/2%-a Ausztriába ment és összes behozatalunk 78%-a Ausztriából jött hozzánk. Ezen 5 évben évenként átlag 70 millió koronával, 1899-ben 81 millió koronával többet fizettünk Ausztriának ipari terményeiért, mint a mennyit az oda kivitt áruinkért kap-

tunk« — mondja a fejérmegyei gazdasági egyesület. És itt az átirat az ellenkező irányban követ el hibát. Csak egy év, az 1899. év százalékarányát veszi és nem több év átlagát. Az 1899. év aránya tényleg 71.50:78, de az 1895—99 öt év átlaga ránk nézve sokkal kedvezőbb, 75.14:78.61-hez. Nyilvánvaló az óriási tévedés. De mit jelent az, hogy 1899-ben csak 71.50%-nyit vittünk ki Ausztriába és hogy 78%-nyi értéket hoztunk be? Olyan óriási veszteség az ránk nézve, hogy terményeinket nem csak Ausztriának tudjuk eladni? Hiszen láttuk fönnebb: 1899-ben 2 millió koronányi kiviteli többletünk volt, ha tehát kivitelnkből Ausztriába csak 71.5%- jutott, akkor a kivitel 28.5%-a a vámkülföldre ment. Az a bizonyos »gyarmati« viszony, melyet az átirat olyan előszeretettel emleget, éppen ezekkel a számokkal nem bizonyítható. Ellenben mi hozunk föl néhány számot, mely azt bizonyítja, hogy ez a gyarmati viszony, melynek az átirat szerint elegendő kritériuma az, hogy mi nyersterményeket szállítunk Ausztriának, az pedig iparcikkkel lát el minket: évről-évre gyöngül. Kevésbedik összes kereskedelmi forgalmunk emelkedése dacára az a %, melyet Ausztriába viszünk ki és csökken az ausztriai behozatal százaléka is. Az összes kereskedelmi forgalomból

Ausztriába kivittünk Ausztriából behoztunk		
1895-ben	77.2	1895-ben 81.2
1896-ban	76.5	1896-ban 81.1
1897-ben	76.1	1897-ben 77.4
1898-ban	74.3	1898-ban 75.1
1899-ben	71.4%-ot	1899-ben 78.2%-ot.

Az 1900-i kereskedelmi forgalom pedig az »Ideiglenes kimutatás az Ausztria és Magyarország közti közbenső forgalomról« számadatai pedig Magyarországnak cselekvő fölöslege mellett bizonyítanak, melyek Magyarország javára Ausztriával szemben értékfölösleget is fognak biztosítani. Ezek szerint az adatok szerint áruforgalmunk az elmúlt 1900. évben így alakult:

Ausztriának összehozatala Magyarországból 1899-ben 36.605,938 mm., 1900-ban 47.117,362 mm. Ausztriának összkivitele Magyarországra 1899-ben 33.115,471

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

VESZ:

homok (szöszös) bükkönyt (*Vicia Villosa*)

minden mennyiségben.

Ajánl:

biborherét, muharmagot, pohánkát,

mustármagot, tengerifélékből:

alcsuthit, székelyt, Pignolettot,

Cinquantinot, továbbá

takarmányrépamagot,

mint: oberndorfít, eckendorfit, olajbogyóalakut, valamint raffiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban. (28.)

60 koronára nagyobb mennyiség vételnél

62

” kisebb ” ”

szállítottuk le

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgálicznak az árát

100 kgrként, budapesti raktárunkban.

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

mm., 1900-ban 21.671,205 mm. 11.955,696 métermázsával jobb tehát kereskedelmi mérlegünk Ausztriával szemben most, mint 1899-ben.

És miután mindezeket a számokat fölhoztuk, az azokból vont következtetéseket hasonlítsuk össze az átirat állításaival. A külfölddel való összforgalmunk — fönnbbi számításunk alapján — öt év alatt nem mutat föl 200 millió korona deficitet, hanem tíz év alatt 90 milliót, az 1899. év pedig 2 millió fölösleget. A vámszövetség 33 éve tehát nem ásta alá annyira közgazdaságunkat, mint a fejrermegyei gazdasági egyesület állítja. Hiszen ott vagyunk, hogy terményeink fölöslegéből ráfizetés nélkül meg tudjuk keresni szükségleteinket már most és fölösleget fogunk már kapni a közel jövőben, mert a fejlődés szabad szemmel is látható statisztikánkban. Az, hogy Ausztria forgalmunkban milyen arányban szerepel, tulajdonképpen másodrendű kérdés, tudva azt, hogy kereskedelmi mérlegünkben alig, vagy éppen nincs deficit. De vajjon nem természetes-e az, hogy egy olyan ország, mint Magyarország, mely mindössze 33 éve, hogy közgazdasága kiépítésén fáradozik, nemcsak szükségletei kielégítésére, hanem produkciójának fokozása céljából is más ország, a századok óta iparúzó Ausztria ipartermékeit nagy mértékben veszi igénybe? És nem normális-e közgazdaságunk fejlődése, sőt nem kiválóan gyors-e ez a fejlődés, mikor látjuk azt, hogy ez az ausztriai behozatal sokkal kisebb most, mint volt 1899-ben és az előtt s hogy a mi kivitelünk már értékben is nagyobb annál? Nem, ne beszéljünk gyarmati viszonyról, kiaknáztatásunkról, közgazdaságunk végromlásáról, ha csak nem akarunk üres frázisokkal a nagy tömeg járatlanságára hatni.

És most vegyük tárgyilagos bírálat alá azt, hogy mik és milyenek a mezőgazdaság érdekei a vámszövetségben, hogyan alakulnának közgazdaságunk és mezőgazdaságunk viszonyai a külön vámterület esetén.

Fölsőlegben előállított terményeinknek mintegy 70—75%-át Ausztria igényes, nagy piacra veszi át, e mellett 25—30%-ot a vámkülföldre viszünk ki. Annak, hogy a vámkülföldre való kivitelünk ennél nem több, csak egy oka van és ez az, hogy a velünk majdnem mindenütt határos Ausztria már csak a kisebb szállítási távolság miatt is többet tud fizetni termékeinkért, mint valamely távolabb fekvő fogyasztó piac. Csak egy közgazdasági törvény van, amely alól nincs kivétel és a melynek következményei mind egyformák: és ez a piacok törvénye. Ez a törvény pedig határozottan kimondja azt, hogy mennél távolabb fekszik a terményt szállító ország a fo-

gyasztó piachoz, annál kisebb lesz az az érték, melyet terményeiért elérhet. Németországtól, Franciaországtól minket most nem választ el semmi más, mint az a távolság, mely Magyarország és ezek között az országok közt van. Ausztrián keresztül kell szállítani terményeinket és ezért nem terhel más, mint a szállítási költség, ezért nem terhel vámköltség. Már a szállítási költség nagysága is arra kényszerít, hogy terményeinket egy közelebbi piacon adjuk le és ne egy távolabbin. A másik ok, a miért terményeinket nem vihetjük ki olyan nagy mértékben a vámkülföldre, a vám, a mit azoknak az országoknak határain fizetnünk kell. De ha ezt a vámot még azon az országhatáron is fizetni kellene, amely országon most vámentesen szállíthatjuk terményeinket és még azokban az országokban is, melyekbe tulajdonképpen szállítani akarunk, nem lenne óriási megterhelhetetés — a nagyobb szállítási költségen kívül — már ez is?

Van tehát egy biztos, jó és közeli piacunk, a hova terményeinket és állatjainkat minden időben és állandó, ösmert mennyiségben leadhatjuk. Ez az a haszon, melyet mezőgazdaságunk a vámszövetségből élvez és mely mezőgazdaságunk fejlődésének jelenlegi magas fokát eredményezte. Ezzel szemben mi iparcikkeket szállítunk Ausztriából. Az osztrák behozatalnak több mint kétötöd része a textiliparcikkekre, a fonó- és szövőiparra és ruházati cikkekre esik, közel egy ötöde félgártmány, melyekből nálunk készülnek el az iparcikkek, csaknem egy ötöd fényűzési cikk és a többi termény, ital meg olyan cikk, melyet nálunk egyáltalában nem állítanak elő. Ez a behozatal Ausztria érdeke első sorban, de érdekünk nekünk is, mert ha Ausztriából nem, távolabbi országokból kellene beszereznünk azokat.

Hogyan alakulna hát közgazdaságunk az önálló vámterület esetén? A fejrermegyei átirat azt kérdezi, hogy »miért kelljen szükségképpen ez esetben az osztrák-magyar vámháborúnak bekövetkeznie?«, mely esetben csakugyan elveszítene mezőgazdaságunk az átirat szerint is »pótolhatatlan« osztrák piacot. Ezzel szemben mi azt kérdezzük, milyen vámpolitikája lenne a mi külön vámterületünknek? És megadjuk rá a választ. Ha az osztrák ipar behozatal ellenében, iparunk fölsegítésére védő vagy tiltó vámokat állítanánk föl, az osztrákok ugyancsak védő és retorziós vámokat állítanának meg a mi mezőgazdasági kivitelünk ellen. Ha a szabadkereskedelem elvei szerint nem védekeznénk az osztrák behozatal ellen, akkor iparunknak mit sem használ-

nánk, de az egész Balkán nyersterményeivel kellene saját piacunkon megküzdeni.

Az önálló vámterület tehát azt a célt, melyet hívei hangoztatnak, csakis az első esetben, a védő és prohibítív vámokkal érhetné el. Csakis így használhatna az iparunknak. Derégi igazság: csupán védővámokkal egy ország sem teremtheti meg iparát. Az csak egy merész, bizonytalan föltevés, hogy a mi iparunk az Ausztria ellen irányuló vámvédelemmel tényleg kifejlődne. Nem voltunk képesek ipart alkotni egész létezésünk alatt és nemcsak azért, mert az osztrákok elláttak iparcikkokkal, hanem azért is, mert fajunk természetével, szellemével, társadalmunk szokásaival, fölfogásával nem egyezik meg az ipari munka és a kereskedelemmel való foglalkozás. Mindezt bele kellene előbb nevelni a közfelfogásba, az ipari munka és a kereskedelmi tevékenység iránt tiszteletet, hajlamot és szeretetet kellene a társadalomba ojtani és iparunk, kereskedelmünk csak ezeknek utána fejlődhetné ki. De ez generációk munkája. Addig, míg ez bekövetkeznék, még mindig rá lennének kényszerítve akár az osztrák, akár más külföldi — vámmal megrágított — iparcikkokra, minden részletében megrágulna a fogyasztás, a mezőgazdasági termények nehezebb és rosszabb értékesítése által csökkent jövedelem, csökkent fogyasztóképesség mellett. Téves tan az éhes gyomor tanát alkalmazni Ausztriára és azt bizonyítani, hogy Ausztria nem tud megélni a mi terményeink nélkül. Ausztria mint ipari állam nyerstermelő országokkal határos, a honnan bármikor is olcsóbban kielégíthetné fogyasztási szükségletét, mint a védővámokkal elzárt Magyarországból. Magyarország nyerstermelő állam, a mely szintén nyerstermelő államokkal határos. Védővamos politikával ezeknek nyerstermény behozatalától ugyan elzárkózhatnánk, de akkor ezek éppen így védekeznének a mi esetleg kifejlődő iparunk kivitele ellen. És hogyan elégíthetné ki Magyarország ipari szükségletét ipara kifejlődéséig — a mi még a legjobb esetben is évtize dekig tartana — ha nem a vele határos Ausztriától? Ez lenne az ipari fogyasztás kielégítésének aránylag legolcsóbb és mégis rendkívül megrágult eshetősége.

(Folytatjuk.)

A német vámtarifa.

Aachen, július 30.

Végre kipattant Minerva a német Jupiter fejéből, hosszas vajadás után, de ezuttal nem pörölyvel a kezében, bőrkötényvel, mint eddigi modern formájában, hanem szende nőalaként sarlóval és búzakévével. A cím után talán felesleges megjegyeznünk, hogy a német „Reichsanzeiger“ a napokban megjelent vám-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és matrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

(530.)

Alapítotott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítotott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők-, nyakkendők- és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatszt zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők, goblin ág- és asztalterítők, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegeken.

Újonszülettek részére garnitúrák, paplanok, matrácok- és koosi-takarók.

Nagy választék butorszövetek és szőnyegeken. Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

(531.)

Bagosy és Társa pitömaster-

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

tarifájára vonatkozik fenti hasonlatunk. Hosszas küzdelem eredménye ez, mely néhány kisebb német lap korai indiskréciója folytán, már korábban is részben ismeretes lett.

Bár e vámtarifa még a német törvényhozás beleegyezését is kell, hogy megkapja, mégis tagadhatatlan, hogy már ma az agráriusok pártjának sikerét jelenti.

Hogy mi indította a német kormányt arra, az eddigi vámtételeket ilyen formában megváltoztatni, azt két szempontból kell megítélnünk. Először belpolitikai, jobban mondva taktikai, másodsor — a minnek joggal első sorban kellene következnie — közgazdasági szempontból. A ki a német belviszonyokat némi figyelemmel kísérte, élénk emlékezetében lehet még a híres és soká előkészített, nagyszabású csatornaterv megvalósulása és a német képviselőház ez okból történt bezárása. És szintén ismeretes, hogy e csatornaterv megvalósítása, tisztán a német agrár és evvel rokonszenves pártok műve volt. A tervbe vett csatornák óriási kiadásaiakkal csaknem tisztán a nyugati iparúzó tartományok érdekében lennének építve és csak csekély részben a nagy keleti mezőgazdaság szolgálatára.

Ez volt az oka az agrár pártok ellenséges viselkedésének ezen tervekkel szemben és ma alig tévedünk, ha a kormány előzékeny magatartását a vámtarifaügyben, előzetes rekompensációnak tartjuk az ujonnan előterjesztendő csatornajavaslatokért.

De hogy a német kormány ez előzékeny eljárása, eltekintve a német mezőgazdaság ismert bajaitól, közgazdasági szempontból is méltánylandó, már mutatja egy nemrég megjelent kimutatás, mely az egyes porosz tartományok birtokainak eladósodását százalékokban kimutatja. E szerint a 3000 márka jövedelmet meghaladó birtokok összes értéke a porosz tartományokban az 1899/1901. adóévben 16,414 millió márkát tett ki. Ez összegből pedig 3791 millió márka adósság lett az adó kivetésével számításba hozva. Ami tehát 23.10 százaléknál eladósodásnak felel meg. Ez magában véve még elég kedvező képét nyújtja a mezőgazdaság viszonyainak, de nézzük csak az egyes tartományokra vonatkozó adatokat. E szerint

Kelet-Poroszországra	39.90%
Nyugat-Poroszországra	44.13 "
Brandenburgra	27.34 "
Pomerániára	39.75 "
Posenra	40.73 "
Sziléziára	24.19 "
Keleti részekre összesen	31.37 "
Szászországra	18.04 "
Schleswig-Holsteinra	19.66 "
Hannoverre	13.35 "
Westfáliára	12.50 "
Hessen-Vassenra	11.82 "
Rajnai tartományokra	11.50 "
Nyugati részekre összesen	14.69 "

eladósodás esik. Ebből láthatjuk, hogy épen a fő mezőgazdasági területen és ott a legtöbb nagybirtok van: a keleti részen az eladósodás csaknem 17%-al nagyobb, mint a nyugaton. De ez a táblázat azt is mutatja, hogy a német agráriusok kevésbé beszélhetnek az egész ország vagy épen a kisbirtokosok sanyaru helyzetéről, mint inkább a nagybirtokosok eladósodásáról. És ha ebből lehetne is bizonyos következtetéseket levonnunk, mégis alig tagadható, hogy a német mezőgazdasági viszonyok szanálására szorulnak.

A mi magát a kereskedelmi szerződések megkötésénél alapul szolgáló vámtarifákat illeti, úgy már ismeretes, hogy a minimális vámtétel a búzára nézve 2, zabra 2.2, rozsra 1½, árpára 1, ökörrre 38, bika és tehénre 16, husra 15 márka emelkedést mutat. Hogy a gabona-és állatok fő fajaira kiszabott, illetve tervbe vett vámemelés monarchiánkra és első sorban tán hazánkra és annak mezőgazdaságára, feltétlenül nagyon hátrányos befolyás kell gyakorolnia, az iránt nem lehetünk kétségben, ha a monarchia óriási forgalmát tekintjük a német birodalommal. Egy nemrég megjelent vámtarifa kimutatás szerint az egész monarchiának kivételből 78.0%-al szerepel Németország behozatalára pedig 72.2% esik. Ezek oly adatok, a melyek ma az 1903-ban lejáró kereskedelmi szerződésünk alapjául szolgáló német vámtarifa tervezetének nyilvánosságra hozatalánál kiváló fontossággal bírnak.

De nemcsak az osztrák-magyar hivatalos körök, hanem az orosz közvélemény is, a legnagyobb megütközéssel és aggodalommal néz e javaslat megvalósulása elé. De a mig Oroszország erősen fellendülésnek induló gyári iparára és óriási politikai hatalmára támaszkodva, a vámháboru rémével ijesztgeti a német kormányt, mi magyarok csak a legnagyobb aggodalommal nézhetünk nyersterméink egy fő piacának elzárása elé. Oroszország könnyen élhet ezen mezőgazdasági védvámok ellen retorzióval, a Németországból óriási mértékben jövő iparcikkek magas megvámolása által. De milyen eszközök állanak a mi rendelkezésünkre e probitiv vámrendszerrel szemben?

Magas vám az iparcikkekre? Ez kétségtelenül erősen károsítaná a német ipart, de csak az osztráknak szolgálna előnyül, vagy legalább is az osztrák fejlett ipar venné ki belőle az oroszlanrészt, mig a kár jobbra minket, de főképen a magyar mezőgazdaságot érné, ami ellen teljességgel nincs más orvos-szer a kezünkben mint védvámok a Balkán és Oroszország, meg Olaszország felé. Reméljük, hogy jelenlegi kormányunk, mely erélyét már annyiszor és oly sok kényes esetben sikerrel kimutatta, ez esetben sem fog cserben hagyni minket.

Éber Jenő.

A dévai konzervgyár.

A dévai »Transsylvania« konzervgyár, mely 1900. május 28-án alakult és működését az év augusztus 27-én kezdte meg. a mai napra közgyűlést hívott össze. Ez az alkalom adja kezünkbe a tollat, hogy a mi egyetlen erdélyrészi gyümölcsfeldolgozó intézményünkkel ezuttal foglalkozunk, azt olvasóinkkal újlag ismertessük.

A »Transsylvania« mint szövetkezet, részjegyek alapján szerveztetett. Egy üzletrész: 50 korona. Ez ideig közel 2500 üzletrész jegyeztetett.

A szövetkezetnek maga elé tűzött feladata: „mindennemű gyümölcs és gyümölcshulladék, *vetemény* és feldolgozott gyümölcsnek úgy a beszerzett állapotban való értékesítése, mint azoknak megfelelő módon való *gyári feldolgozása*; kiállítások rendezése és a nyereség egy részéből idő- és alkalomhoz képest a termelők között kisebb-nagyobb díjak kiosztása.”

Amint látjuk, egy ilyen intézmény itt

minálunk egyenesen nélkülözhetetlen. Eddig nem volt. Gyümölcstermésünk nagy része elpredálódott. Meg van adva a lehetőség, hogy jövőre jobb viszonyok álljanak elő. A gyáron és a gazdákon áll, hogy ez a lehetőség fokozatosan valóra váljon! A gyár feladatai: jó és kifogástalan áru előállítása és ügyes, invenciózus üzleti szellem az értékesítésben. A gazdák feladatai: az érdeklődés, az összekötés keresése és lehetőleg a túlzott igények kerülése.

A »Transsylvania« gyártmányai a következők:

I. *Befőttek*: Alma, körte, szeder, som, csipkerózsa-bogyó, őszi barack, nyári szilva, áfonya, birsalma, besztercei szilva, vegyes gyümölcs, birsalma főzött bormustban.

II. *Gyümölcscocsonyák*: alma, szeder, som, és szilvából.

III. *Gyümölcsizek*: alma, körte, szeder, som, csipkerózsa-bogyó, őszi barack, áfonya, birsalma, besztercei szilva, vegyes gyümölcsizek.

IV. *Különlegesség*: Francia módra főzött bormust, mártásoknak, továbbá bor és szeszes ital javítására.

V. *Párolt szilva* legfinomabb minőség, jóízű.

VI. *Transsylvania-Confiturák*: (Nem passirozott, cukorral főzött gyümölcsök; megtartják a friss gyümölcs teljes ízét és pótolják a befőttet, valamint az ízeket egyaránt) Vegyes, alma, narancs, áfonya, birsalma, őszi barack, besztercei szilva.

VII. *Vetemények vizben*: Zöld bab, sárga bab, vágott bab, paradicsom-iz, csipkerózsa-bogyó-iz.

VIII. *Transsylvania-gomba vizben*: Sárgagomba, hirigomba, kakastaraj, Champignon, Transsylvania-gomba-paprikás.

IX. *Erdélyi savanyított káposzta, finoman fűszerezve*.

X. *Italok*: Almabor, szilviorium és egyéb, gyümölcsből készült szeszes italok.

Az I—VI. alatti készítményeket általánosságban mindenki ismeri. Más gyárak is készítik. A dévai gyár produktumai kiállják a versenyt.

A VII. alatti eltett vetemények különösen a városok lakosságának tesznek igen jó szolgálatot.

Nagy forgalmat ért el a gyár a IX. alatti savanyított káposzta készítésével. Egy odaváló birtokos az idén már egymaga 20 hold káposztát ültetett.

A gyár által készített almabor és szilviorium szintén igen jó. Előbbi 20 fillérért, utóbbi 2 koronáért árusítják literenként.

Az értékesítés a helyi fogyasztó piacokon kívül Budapest, Bécs, Prága, Fiume és Triest felé irányult. Az igazgatóság már is több kiállítási kitüntetés és számos magán elismerő nyilatkozatot tud felmutatni.

A gyári főmunka-idény augusztustól decemberig tart, mely idő alatt naponta 30—50 munkás talál foglalkozást. Női munkások kor és munkaminőség szerint napi 1—4 koronát, férfimunkások 1:40—5 koronáig keresnek.

A gyár működési főidényében majd még visszatérünk tárgyunkhoz és bővebb, részletesebb leírást hozunk arról.

A tarló megmunkálása az aratás után.

A tarlónak idejében való alászántásáról a szász mezőgazdasági kamara folyóiratában

A Zalathnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. c. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Arajánlatokkal készséggel szolgál a KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.

Fruwirth hohenheimi tanár következő, most nagyon figyelemre méltó cikket közöl:

A gabonának, de a hüvelyes és kereskedelmi növényeknek learatása után is minél előbb alá kell szántani a tarlót. Ennek számos nagy előnye van, ami elől a gazdának elzárkóznia nem szabad, még ha a munka hatása nem mutatkozik is mindjárt a következő év termésénél. Az utóbbi időben különösen *Hollrung* az, a ki a tarlónak lehető gyors és lehető mély fölshántása mellett nyilatkozik és azt különösen a gabonatarlónál ajánlja. A legtöbb gazda mikor földjét tavaszi gabonának készíti elő, a tarlót csak sekélyen aláfordítja és a mély szántást későbbre hagyja. Mindenestre ennek az eljárásnak meg vannak az előnyei és határozottan jobb, mint az a mód, hogy a tarlót sokáig érintetlenül hagyjuk és azután mindjárt mélyszántást adunk neki.

A mélyszántásnak rögtöni elvégzését akadályozza az aratás alatt és után rendszeren uralkodni szokott száraz időjárás. Ilyen kiszáradt talajoknál a később eszközlendő mélymivelést nagyon megkönnyíti a tarlónak előzetesen való átfordítása, a mit már egy kis erővel is elvégezhetni. A felső talajrétegnek a fordítással való meglazítása által egyrészt a víznek a földbe hatolását segítjük elő, másrészt pedig az elpárolgást csökkentjük. A földtalaj meglazítása által előidézett barázdák a víznek a földbe való jutását megkönnyítik, míg a szántatlan, kemény tarlón a víz a földületen gyűl össze, tehát könnyen elpárolog, vagy ha a földnek lejtése van, lefolyik. Az elpárolgást az aláfordítás az által csökkentti, hogy a hajcsöveket, melyek a vizet alulról fölfelé viszik, elrombolja és különösen még az által, hogy a növényzetet, mely a tarlón maradt, vagy mely újból kikelt, elpusztítja és így a növények által történő nagy elpárolgást megakadályozza. A víznek ilyen módon való megtakarítását *Eser* tanár és mások kísérleteinek sora bizonyítja.

Két másik nagy előnyt biztosít még a tarlónak korai alászántása, mely előnyök közül az egyiket a rögtön aláfordító és később mélyszántó műveléssel, a másikat a rögtöni mélyszántással érhetjük el. Nem tiszta talajon és nem egész tiszta vetőmag használatánál a kulturnövények növekedésével gyomnövények is nőnek s ezeknek magvai az aratás idejében a talaj fölületén vannak, Rögtöni mélyszántás ezeket a magvakat az alsóbb rétegekbe viszi le, a honnan a későbbi szántások megint fölhozzák. Míg ha a tarlót előbb csak aláfordítjuk, a magvak csak sekélyen jutnak a földtalajba, hamar kicsiráznak és a fiatal gyomnövények könnyen kiirthatók lesznek. Még a tarló szétbontására is kedvezőbb a sekély aláfordító, mint a mélyszántás. A másik előny, hogy a jókori szántással kártékony növényeket és rovarokat pusztítunk el, már jobban érhető el a rögtöni mélyszántással, mint az előbb aláfordító és későbbi mélyszántással. Ez pedig nemcsak a gabona, de másféle növényeknél is fontos és határos pusztító eljárás ezek ellen a kártevők ellen. A vendégnövények (az aratott növény hátramaradt részelt, tarló, új növények) szétrombolása, kártékony állatok közvetlen elpusztítása (az összenyomás okozta rögtöni megölés, megfulasztás, vagy később kifejlődő rovaroknak elpusztítása a fölszínre jutás megakadályozásával) jönnek itt tekintetbe. Az első mindkét talajmunkával el tudjuk érni, a másodikat a rögtöni mély talajműveléssel biztosabban.

Nem várható — mint a hogy azt előre is bocsájtottuk — hogy a tarló gyors alászántásának előnyei mindjárt a következő aratásnál világosan ki fognak tűnni. Hogy azonban a rögtöni aláfordítás és későbbi mélyszántás, ha nem is sokkal, de mégis figyelemre méltóan több termést eredményezett, mint a mindjárt az aratás után eszközölt mélyszántás, azt a hohenheimi akadémia kísérleti telepén végzett munkák következő adatai mutatják:

Egy hektárra számítva adott termés kg.-ban:

Parcella sz.	1899. őszén,	1900-ban szalma pelyva mag
17	aláfordítva VIII/29, mély szántás XI. 9	paszuly 2300 575 1050
18	mély szántás VIII. 29	" 1917 460 1016
		zöldtakarmány
49	aláfordítva VIII/28, mély szántás XI. 9.	zabos búkköny 16550
50	mély szántás VIII/8	" 16080

A parcellákon egyenlő mennyiségű vetőmag használtatott föl.

A termés emelkedése nem olyan nagy, hogy az magában az átfordítás + mélyszántás mellett döntene a rögtöni mélyszántással szemben. Ennek előnyeit a föntiekben kell keresni. Rögtöni mélyszántás előnyös lesz, ha a nagyon elszaporodott kártevőket akarjuk elpusztítani. Középmélyszántás akkor, ha nem tavaszi, hanem őszi gabona előkészítéséről van szó és az idő szorít. Késői és egyedüli mélyszántás, ha elég idő áll rendelkezésre, a leglegkevésbé előnyös. A talajnak ekével való fölshántása ebből a szempontból jobb, mint a kultivátorral való fölshagatás, mert az előbbi által a kártevő jobban pusztíthatók.

r. ő.

A viharágyuzás külföldi tapasztalatai.

Most, a midőn minden nap aggodalommal tölti el a szőlősgazdát az iránt, vajjon nem fogja-e egy nagyobb jégverés egész évi fáradozásának gyümölcsét tönkre tenni, nem lesz talán érdektelen avval az eszközzel foglalkoznunk, a melynek hatása iránt úgy a meteorologusok, mint a gazdák mind a mai napig nem tudtak tiszta képet alkotni. A viharágyut értjük.

Napról-napra jelennek meg úgy a gazdasági szak-, mint a napi lapok rovatain közlemények a viharágyu jelentőségéről és hatásáról pro és contra, de sajnos, tiszta képet még ma is alig alkothatunk magunknak. A fő baj az, hogy a vizsgálódásnál egy *negatív* hatást kell konstatálnunk, tudniillik azt, hogy mikor *nem* esik a jég és ez mindig alkalmas ad a szkeptikusoknak arra, hogy e *negatív* eredmény felett vállat vonjanak és a hatást inkább a jó Istennek, mint a viharágyunak tudják be.

Érdekes tehát az „Il Coltivatore“ olasz szaklap közleménye, mely szerint egy heves jégeső Turin tartományban ez év május 3-án az első viharágyu előtt 500 méterrel záporra változott és csak 400 méterrel mögött zuhogott megint jégeső alakjában. A „Gazetta del Popolo“ szerint pedig június 1-én Cerro községben a vetést tökéletesen elpusztította a jégeső, de egy viharágyu 400 méter területü területet teljesen megvédett.

A „Revue du Syndicat vinicole de Chalons-sur-Saone“ szerint mult év július 28-án Device község felett óriási zivatar felhői tornyosultak, de 52 viharágyu által a környék teljesen meg lőn kímélve a jégeső pusztításától, míg a községtől délre eső vidéken a szőlőt annyira elverte a jég, hogy egy fűrt, egy levél nem maradt a tőkén.

Még érdekesebb megfigyelést tesz ugyan ezen lap szerint M. Tanchot, egy gazdasági szaktanár, St. Gengoux vidékén mult év aug. 22-én. Jelentése szerint a jégeső már megkezdődött, mielőtt az első ágyulövést megtehették volna. De mindjárt ezek után a jég daranagyságává kisebbedett és rövid ágyuzás után sűrű hó esett. Néhány száz méterrel az irányban a merre a vihar huzódott, óriási jégeső pusztított. Hasonló tapasztalatot tettek Svájcban is, a hol Ruti községben mult év július 21-én husz lövés után a jég teljesen hóvá változott.

Mindezen hiteles, de számos más feljegyzésből látjuk, hogy a viharágyuzás kedvező hatása ma már alig kétségbevonható. Ha még sokszor és sok helyen az ágyuzás nem jár a kívánt sikerrel, az nem ritkán annak rendszerében keresendő, mert már sok helyütt észlelték, hogy nagyobb viharágyu ütegek működésénél a jégeső oly helyeken, a melyek az ágyuk hibás, vagy ritka alkalmazása folytán védtelenek maradtak, útát nyitott magának. Hiszen, hogy az eredmény csakis az ágyuk helyes felállításától és alkalmazásától függ,

bizonyul abból is, hogy dacára annak, hogy a viharágyu kezdetleges formában már a 16-ik század elején ismeretes volt, csakis az osztrák Stiger Albert szakszerű vizsgálódása és tapasztalatai után lőn 1896 után nagyobb mérvben alkalmazva. Ma pedig Olaszországban megközelítőleg 20 ezer ágyu, M. Guisaud szerint pedig 22 ezer van alkalmazásaiban és a képviselőházban most dolgoznak ki egy törvényt, mely szerint a *község tartozik bizonyos számú tulajdonos kívánságára viharágyuval védeni meg a területet* a jégeső veszélye ellen.

Franciaországban eddig csak tán 300 viharágyu van felállítva, de rendkívül érdekes úgy itt, mint Németországban a viharágyu tűzértség organizálása. E szerint egy meteorogus naponként összeköttetésbe lép valamey nagyobb megfigyelő állomással és ha ennek jelentése a barometer és a felhők állása szerint vihar közeledtétől fél, egy messselátható hegyen fehér záazlót tűz ki. Erre a jelre a tűzértség előjárója segédeivel a központba megy és három-két percnyi időközben leadott lövéssel jelzi a „Vigyázz“-t. Erre minden ágyuhoz a beosztott legénység — mindegyikhez kettő — odasiet és egy lövéssel jelzik, hogy készek. A „Tűzelj“ jelre, a mely három ágyuzást gyors egymásutánba követő lövésből áll, az ütegek felveszik a tüzelést. Az első három-négy percben percenként körülbelül két lövést adnak le. Ezután pedig percenként egy-egy lövést. A jégeső kezdetével a lövést nemhogy meg kell szüntetni, ellenkezőleg, minél intenzívebben folytatandó. Az ágyuk egymástól körülbelül 500 méternyi távolságra állanak és így mindegyikük körülbelül 25 hektárt véd meg. A költségek hektáronként az első évben mintegy 5 koronát, a második és következő években 2 $\frac{1}{2}$ koronát tesznek ki.

Mindezekből látjuk, hogy különösen azok az országok, a melyek a szőlőtermelésnél az első helyet foglalják el, fordítják leginkább figyelmüket a viharágyuzás tanulmányozására és ma, a midőn már pozitív eredménnyel állanak szemben, annak szervezésével. Annál sajnálatosabb tehát, hogy csakis hazánkban, a mely szőlőtermeléssel szintén oly intenzíven foglalkozik e téren, még annyira visszamaradt.

Midőn más országok már a legnagyobb bizalommal, a gyümölcsöztetés teljes meggyőződésével fordítanak ezeket e célra, addig nálunk csak hébe-korba akad egy-egy vállalkozó szellem, a mely birtokát a pusztulástól megvédeni akarja. És a sikernek egy esetben — bármi okból — való elmaradása, nemhogy lelkesítésre, a további kísérletezésre, hanem a feltámadó kételye az egész eszköz kedvezőtlen elbírálására vezet.

Különbben ez év őszén ismét egy nemzetközi kongresszus ül össze Franciaország Lyon városában és reméljük, hogy ott már kifejeződött tapasztalatokkal fognak beszámolhatni. (j.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Kell-e hízó szarvasmarháinkat nyírni?
E kérdést gyakran halljuk vitatni és pro-contra érveket és bizonyítékokat felhozni mellette vagy ellene. Du. Rueff 1873-ban, egy Berlinben megjelent tudományos brosürában igyekszik kimutatni, hogy a hizálásra szánt ökröknek nyírása nagyon kívánatos és hasznos. Ugyancsak Németországban és pedig Boroszóban eszközölt kísérletek szerint, nyírott hízó ökrök, a nyírás után négy héten keresztül, naponta két kilogrammot gyarapodtak darabonként, míg azok, a melyek nem lettek megnyírva, ugyanazon tápanyag mennyiség mellett, csak 1.5 kilogrammot. Négy hét után a gyarapodás egyenlő lett mindkét fajnál. Az érv, melyet a nyírás mellett felhozunk, az, hogy az állatok teste, az emésztésnél jobban kihasználja a tápanyagot; ez azonban alig hihető. Sokkal hihetőbb, miszerint a hízó ökrök étvágya nyírás után fokozódik; mert könnyebb-

nek és felfrissültebbnek érzi testét. Nézetem szerint, a nyírás, a borjúknál nagyon is szükséges, de hizó ökörnél nem; mert az állatok tisztántartása és csutakolása által eléggé felfrissül azoknak teste s nem lehet panasz étvágyuk ellen. De még ha csakugyan állana is fenti tétel, hogy nyírott ökrök, 4 héten át, naponta $\frac{1}{2}$ kilóval többet gyarapodtak: a gyarapodás többlete 28 napon át 14 kiló Ez 10 ökörnél 140 kilót, 100-nál pedig 14 méter-mázsát tenne ki. De kérdelek, vajon arányban áll-e a gyarapodási többlet azon veszélytel, a melylyel a nyírás jár, a midőn kiteszszük az állatokat a könnyű meghülésnek egy- s hőrbetegségeknek másrészt? Azt tartom, maradjunk csak meg eddigi általános szokásunk mellett e részben s ne hagyjuk magunkat elragadtatni érvekkel, a melyek ránk veszélyt hozhatnak. K. Ö.

+ A keverék (compost) föld készítés-módja. Igen sok esetben van szüksége a kertészkedőnek olyan természetű földkeverékre, a mely porhanyós, tápdús, bőséges humusz tartalmu; mert ezt lehet akár a melegágyba, akár pedig az üvegházi vagy szobai cserepes növényeknél használni. Melegágyba a kabak féléknek kitünő föld, úgyszintén a korai káposztafélék s virágok veteményezése alá is. A cserepes növények egész serege, mint: mályva, fuchsin, vanillia, ficus és több efféléknél igen jó sikerrel lehet használni a jól készített compost-földet. És nincs könnyebb, mint ilyen jó földre szert tenni, amennyiben nyáron a kertből kikerülő gyomot, söpredéket, levélhulladékot egy halomba hányatjuk; őszkor higtrágyalevet öntünk rá s hogy a széthomlás gyorsabb lefolyású legyen, oltatlan meszet kevertetünk közé. Őszkor vagy tavaszkor, de nyáron is felkevertetjük az ilyen halmot lehetőleg esős időben, amikor is gondunk legyen arra, hogy a halom egészen a fenékgig át legyen forgatva, mert csak így hathatja át a levegő és nedvesség. Ilyen kezelés mellett már a második évben használhatóvá válik a compost, amelyet használat előtt természetesen alaposan meg kell rostálni. Egy jól rendezett kertészetben egyrészt nem vész kárba a gyom s hulladék sem, másrészt pedig mindig kéznél van egy pótolhatatlan jó földkeverék. Cs. Gy.

+ A cikória, mint a szeszgyártás nyersanyaga. A gazdaközönség körében kevesen ismerik a cikóriát, s a kik ismerik is, csak azt tudják róla, hogy az pótkávész gyártás céljából termeltetik. Az újabb vizsgálatok kiderítették azonban, hogy a cikória egyéb célra is felhasználható; nevezetesen szeszt lehet belőle főzni épúgy mint a burgonyából. E vizsgálatok eredménye mindenesetre nagy horderevvel bír, mert kilátásba helyezi azt, hogy a cikória termesztés iránti hanyatló hangulat ismét fel fog ébredni. Köztudomásu ugyanis, hogy mint a legtöbb növény újdonsággal, úgy a cikóriával is úgy állunk, hogy termelésének nagyobb mértékbeni felkarolása az értékesítési ár apadását s ezzel a cikóriát termelő gazdák károsodását idézte elő. Midőn ugyanis a Franck és fia cég felállította Magyarországon a cikóriát feldolgozó pótkávész gyárat, dicséretre méltó elhatározással arra törekedett, hogy a gyártás nyersanyagát magyar termelőktől szereztesse be. Törekvése nem maradt meddő, a mi egészen természetes is, mert hiszen métermázsánként 2 frtos beváltási ár mellett nagyon is érdemes volt a cikória termelését megkezdeni. A termelők száma azonban folytonosan szaporodván, önként érthető, hogy akkor, a midőn a gyár szükségletének határát elérte, legjobb szállította ujonnan jelentkező termelőinél a beváltási árat. Ez a körülmény — habár a szállítás teljesen méltányos árnál állapodott meg — viszont sok gazdát elcsüggesztett s arra indított, hogy a cikória további termesztésével felhagyjon. Ezen elhatározás, mely melleslegesen megjegyezve: nem egészen indokolt, hatását érezte a többi növény termelésénél is, a mennyiben köztudomásu, hogy a cikóriával közvetve is tetemes hasznot ért el a gazda az által, hogy mint kapálásra szoruló s mé-

lyen gyökerező növény a talajt fizikailag jelentékenyen javította s az utána következő növények termelésére alkalmasabbá tette. — Ha már most a cikória nemcsak pótkávész gyárakban, hanem szeszfőzdékben is alkalmazást nyerhet, úgy remélhető, hogy annak termelése ismét szélesebb arányokat fog ölteni, a mi annál is kívánatosabb, mert a kísérletek szerint különösen a felvidéken 100—120 q. sőt műtrágyák alkalmazásával 150—160 q. gyökér is nyerhető k. holdanként; s ha figyelembe vesszük, hogy egy kat. hold cikóriából átlag 16 h. liter szesz, egy kat. hold burgonyából pedig átlag 7-30 h. liter abszolút szesz állítható elő, úgy beláthatjuk, miszerint a cikóriával, még a nagyobb művelési költség mellett is olcsóbb szeszt produkálhatunk, mint a burgonyával. A vizsgálatok most az irányban folynak, hogy feltakarományozható-e a cikória-moslék? Ha e kérdés is kedvező megoldást nyer, úgy bizonyára nagyobb jelentőséget fog nyerni ezen egyébként meglehetősen elhanyagolt növényünk.

IRODALMI SZEMLE.

Külföldi lapokból.

Lépfene-bacillus a hústáplisztn. Mióta R. Borri arra figyelmeztetett, hogy a dél-amerikai hústáplisztn a lépfene-bacillushoz hasonló alakok (*Bacillus pseudoanthracis*) találhatók, igen fontossá vált a dolog tisztázása. Hortleb és Stutzer 12 hústáplisztn próbát vizsgáltak meg a veszélyes bacillusokra, kiderítendő, hogy ezek a penészek a hústáplisztn rendes járulékaik-e (s ez esetben bizonyára veszélytelenek) vagy a lépfene gyöngűlt baktériumai-e csakugyan? Mert nincs teljesen kizárva, hogy bizonyos körülmények között lépfenes hús kerül az egészséges közé s a hús feldolgozása közben, a zsír kivonásakor nagy melegnek kitett, s aztán szárított anyagban meggyengülve, de mégis elevenen fordulnak elő. 12 esetből 7-nél lépfenehez hasonló baktériumot találtak. Chauveau eljárása szerint felfrissítve, tovább tenyésztették. Két próba tényszerűleg egérbe oltva 2×24 óra alatt megölte az egeret. A hullából vett anyagot tovább tenyésztve jó erős bouillon-kultúrákat kaptak, melyek egeret minden esetben képesek voltak rövid idő alatt megölni, de a tengeri malacban csak helyi gyuladásokat, daganatokat okoztak. Ez a betegség okozó (pathogén) bacillus valószínűleg az európainak egy változata (*Bacillus pseudoanthracis*). (Biedermanns Centralblatt.)

Sajátságos betegség pusztítja a fiatal pipéket Anglia Yorkshire tartományában s hasonló fekvésű más vidékein, a hol t. i. száraz a talaj. A 3—4 hetes pipék egyik lábukra hűdöttek lesznek s fokozatosan lesoványodva elpusztulnak. Mivel a féldoldali hűdés előtt nehéz lélekzést észlelhetni rendesen azt vélik, hogy az alap ok valamely még ismeretlen tüdőbetegség. Főleg hosszantartó száraz időjárásban szokott pusztítólag föllépni a járvány. Azt gyanítják, hogy ezen a vidékeken kevés folyó lévén, a talaj nagyon porozos és így száraz, nincs a kis pipéknek elegendő vizök és nedves fűtáplálékuk s ezért betegednek meg. Gyógyítani nem tudják. (Agric. Gazette.)

EGYLETI ÉLET.

Igazgatóválasztmányi ülés.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet július havi rendkívüli választmányi ülését 22-én délután $\frac{1}{4}$ órakor tartotta meg.

Elnök: Cs. Szabó József egyk. elnök;

Előadott és jegyzett: Tokaji László egyk. titkár.

Felolvasottak: Br. Bánffy Ernő és Br. Jósika Gábor alelnökök, Szecsey István, Reich Albert, Br. P. Horváth Kálmán, Gyárfás Benedek, Jakab László, Lészai Ferenc, Gaál Elek, Réti János, Kürti Dezső, Boacsány László pénztárnok, Tóth Zsigmond, Miksa Imre, Mol-

nár Sándor jogtanácsos, Nagy Dezső, Br. Bánffy Ferenc, Ugron Zoltán, Dr. Szentkirályi Ákos, Br. Feilitzsch Ártúr, Péter Béla, Dr. Gidófalvy István, Nagy Lajos és Dávid Antal igazgató választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Tóth Zsigmond, Br. Feilitzsch Ártúr és Reich Albert tagokat.

Mult, május 10-iki ülés jegyzőkönyve felolvasatván — tudásul vétetik.

A május és június havi pénztári jelentés felolvasatván,

a) májusban:

27588 kor. 28 fill. áthozat és bevétellel,
6003 „ 73 „ kiadással és

21584 kor. 55 fill. maradvánnyal,

b) júniusban:

22495 kor. 71 fill. áthozat és bevétellel,
1355 „ 52 „ kiadással és

21140 kor. 19 fill. maradvánnyal — jóváhagyó tudásul vétetik.

A lapfelügyelő bizottság javaslatára — kimondja igazgató-választmány, hogy az „Erdélyi Gazda“ egyleti hivatalos lap szerkesztésével és kiadásával megléven elégedve, annak további szerkesztését és kiadását következő három évre ismét egyleti titkárra bizza.

A földművelésügyi miniszterium leirataiból:

a) a 30937. sz. alattit, melyben köszönetét fejezi ki az egyletnek az országos gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár alapító tagjául való belépéséért, —

b) 21301. sz. alattit, melylyel „Utmutatás a must és bor okszerű kezelésére“ című népies kiadványát elárúsítás végett 100 példányban megküldi — és végül

c) a 46043. sz. leiratát, melylyel a m. kir. pénzügyminiszternek a „Thanaton“ általános forgalomba hozataláról szóló körrendeletét megküldi — köszönettel tudásul veszi igazgató-választmány, —

d) 46828. sz. azon leiratáért, melylyel egyleti segédtitkárnak a hallei mezőgazdasági kiállítás megtekintésére 200 korona segélyt engedélyezett — igazgató-választmány köszönő felterjesztés küldését határozza.

Az 1900. évi párisi kiállítás kormánybiztosa helyettesének levelét, melylyel az egyletnek a kiállításon való részvételét megköszöni — választmány örvendetes tudásul veszi.

Előadatván a fehérmegyei gazdasági egyletnek 405. sz. körlevele, mely az önálló vámtérület érdekében csatlakozásra hívja fel az egyleteket, azt igazgató-választmány — nem tartván alkalmasnak a mai viszonyokat az ez ügyben való határozott állásfoglalásra — napi-rendről levenni határozta.

Egyleti titkár bejelenti, hogy jun. 2-án a marosvásárhelyi ekebemutatáson az egyletet a segédtitkár, a jun. 30-iki kézdívásárhelyi gazdasági egyleti alakuló közgyűlésen pedig egyleti titkár képviselte. Tudásul vétetik.

Felolvasatik a segesvári komlószövetkezet értesítése, melyben tudatja, hogy az egyletet igazgatósági tagnak választotta a május 17-iki közgyűlés. Tudásul szolgál.

Egyleti titkár előadja a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 5174. sz. átiratát, melyben arra kéri az egyletet, hogy az erdélyrészi vasúti állomásokról fuvarlevelenként 5—10,000 q. mennyiségben kivitelre kerülő gabona és hüvelyesek számára fennálló 10—20% szállítási kedvezménynek egy-egy kocsi szállításmányra is való megadása érdekében a kereskedelmi miniszterhez feliratot intőzzen. — Igazgató-választmány ily szellemű tavalyi felterjesztésünkre való hivatkozással, megbizva elnökséget, hogy a tárgyban úgy a kereskedelemügyi, mint a földművelésügyi miniszterhez pártoló felterjesztést tegyen.

Olvastatik az orsz. állatvédő egyesület 235. sz. átirata, melylyel megküldi körlevelét a hasznos madarak védelme tárgyában. Hivatalos lapban leendő ismertetésre kiadatik.

Felolvasatnak az Alsófehérvármegyei-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltető munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helyben és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

Aradvármegyei, Fehérmegyei, Háromszékmegei, Sárosmegyei és a Sopronmegei gazdasági egyesületek átiratai, melyekkel csatlakozásukat jelzik az erdélyi gazdasági egyesületnek a katonai szolgálat reformja, a vasúti gyorsáru szállítás megkönnyítése és a komlóértékesítés előmozdítása érdekében a miniszteriumhoz felterjesztett és pártolás végett a társegyesületekhez is megküldött memorandumaihoz.

Előadatván az Erdélyrészi Kárpát Egyesület 158. sz. átirata, melyben egy Kolozsvárt jövő évben rendezendő székelykongresszus előkészítő bizottságába tagok kiküldését kéri, igazgató-választmány e bizottságba kiküldi Dr. Gidófalvy István, Ugron Zoltán és Dr. Szentkirályi Akos tagokat.

Olvastatván a marosvásárhelyi székelytársaság pártolást kérő átirata, igazgató-választmány örömmel üdvözli a székely nép anyagi jólétét emelni szándékozó akciót és a kért együttműködést kilátásba helyezi.

Egyleti titkár indítványára — elhatározza igazgató-választmány, hogy szeptember elején Kolozsvárt egy gépbemutatót és vásárt rendez, mely célra 500 korona költséget előirányoz és a rendezésre elnök és titkáron kívül Lészai Ferenc, Dr. Szentkirályi Akos, Gyárfás Benedek és Göllner János tagokból álló bizottságot küld ki.

Egyleti titkár indítványára igazgató-választmány elhatározza, hogy az egyesület Patautcai köztelkének értékesítését parcellázás útján viszi keresztül s e célból a terv keresztülvitelét elnökségre és az a tárgyban már előbb kiküldött bizottságra bizza.

A mármaros-vármegyei gazdasági egyesületnek M.-Szigeten augusztus 25-én kezdődő kiállítására az egyesület képviselőjében Dr. Szentkirályi Ákost küldi ki igazgató-választmány.

A monostori gazdasági tanintézet két végzett növendéke részére alapított Gr. Mikó és Bors féle 200—200 koronás jutalomdíjakat igazgató-választmány, a tanári testület javaslatával megegyezően, ez évre Elekes Gyula és Vlaik Ágoston végzett gazdaságosoknak adományozta. A zárúnnepélyre való megjelenésre és a jutalmak átadására választmány Br. Feilitzsch Arthur és Dr. Gidófalvy István tagokat kéri fel.

A gazdasági tanintézetnél jövő tanévre üresedett 15. állami ösztöndíjas helyet igazgató-választmány a következő folyamodóknak javasolja adományoztatni: 1. Vlaik Gyula, 2. Halász Jenő, 3. Dezső Gergely, 4. Török Károly, 5. Sipos Sándor, 6. Dancs Sándor, 7. Czimbó Mihály, 8. Csercsér Árpád, 9. Bidner Mihály, 10. Timár Ferenc, 11. Vagner Károly, 12. Kovácsy János, 13. Bedő Kálmán, 14. Lukács László és 15. Csete Endre.

Egyleti elnök indítványára elhatározza igazgató-választmány, hogy az újabb felmerült szalma kiviteli akció ellen a miniszterhez felír.

Br. Feilitzsch Arthur igazgató-választmányi tag indítványára elhatározza igazgató-választmány, hogy Eber Ernő egyleti s. titkár járandóságát aug. 1-től 400 korona személyi pótlékkal emeli.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A londoni *Statist* legutolsó számában újra annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a buza árának emelkedni kell. Alapítja ezt a nézetet arra, hogy a hőség Amerika termésének igen sokat ártott s főleg a tengerit rontotta meg. A buzánál 50 millió bushelre becsülik a csökkenést, a tengeri termését pedig 500 millió bushellel teszik kevesebbé a tavalyinál. Ez utóbbi tétel annál jelentékenyebb, mert a tengerifogyasztás az utolsó években nagyon emelkedett és sokat fogyasztottak el gyári célokra is. A múlt évben az Egyesült-Államok az Európába hozott 28 millió quarter kukoricából nem kevesebb mint 21 milliót importáltak. Az idei termés 1600 millió bushel lesz, holott Amerikának belső fogyasztása az 1900 bushel körül jár. Ilyen körülmények közt helyettesítőül sok esetben a búzát veszik elő, úgy, hogy az a 300 millió bushel, mi az exportra volt szánva, lepad legalább 200 millióra. Ez kitesz 25 millió quartert, holott Európának, ha Francia- és Németország emelkedő hiányát számításba vesszük, nem kevesebb, mint 50 millió quarterre, azaz 145 millió hektoliterre van szüksége. Az árak tehát emelkednie kell s ha a francia aratásra rossz idő lesz, akkor az emelkedésnek mihamar be kell állania, amennyiben augusztusban Angliának okvetlenül szüksége lesz új búzára. A világ látható készlete július 1-ig egy millió quarterrel apadt, úgy, hogy csak 138 milliót tett ki, holott például 1893-ban 20 millió volt. A baj csak az, hogy a mi gabonatörszékünk csodás ellenállást fejt ki a külföldi törszéknek minden áremelő akciója ellen. A világpiacon a buza quarterja két hét alatt drágább lett nálunk július 6-án a tiszavidéki buza legmagosabb ára 8 k. 15 f., július 30-án pedig 8 k. 22 f., tehát alig számbavehető, néhány fillérenyi az emelkedés. De hát a megfelelő emelkedésnek végre is a mi törszékünk is csak be kell majd következnie.

Persze sokáig nem várhat a magyar gazda erre az áremelkedésre. Szoritja az eladásra az adó, a végrehajtó és a váltók, mert ősi szokás szerint még most is úgy csinálja a sort, hogy az aratás utánra gyűjti össze a fizetni valókat. Akkor aztán nyakra-főre kénytelen eladni a búzát, akármilyen is az ára. Ez a nagy kínlát, ez okozhatja azután azt, hogy a buza ára nem akar fölszállni. Bezzeg a külföldi gazdák, még a parasztok is jobb helyzetben vannak, ami ezt illeti. A gabonarakar-tár-szövetek előleget adnak, kívárlják a jobb árak alakulását és így hamarabb és jobban értékesítik a terményeket. Különösen Bajorországban tesznek a gabonarakar-társzövetek megbecsülhetetlen jó szolgálatokat. De hát ott ez könnyebben megy, ott a gazdák, gazdakörök, egyesületek és a legkülönbözőbb szövetkezetek hálózatában vannak, ott az egyesített gazdák anyagi érdekeinek ezek az egyesületek sokat használnak és azért is lehet őket politikailag egyesíteni, mikor arra szükség van.

Hiszen kétségtelen, a szövetkezeti eszme kezd nálunk is tért hódítani és a szövetkezetek lassan-lassan elterjednek majd. A maga nemében nálunk első ilyen szövetkezet f. hó 28-án megalakult „Kolozsvári magyar- és köznéptizedi hitelszövetkezet baromfitenyésztő és értékesítő telepe.” Bizonyára nagy örömmel üdvözölhetjük ennek a nálunk nagyon is szükséges szövetkezetnek a megalakulását és jóakaratu segédkezéssel óhajtjuk támogatni majd az úttörés nehéz munkájában. Vannak a szervezési és üzleti szabályzatban elvek és pontok, melyekkel nem értünk egyet és ha ezekre rámutatunk, az csak azért történik, hogy az esetleg még megtehető helyreigazítások megtétesse. Tulajdonképpen jobb lett volna a baromfi-tenyésztő és értékesítő szövetkezetet csak a hitelszövetek pénzforsrait igénybe véve, de nem annak keretében megalakítani. Nehéz dolog az, hogy a hitelszövetkezetek igazgatósága, tehát nem mind baromfitenyésztő tagok fognak dönteni a baromfitenyésztés és értékesítés tenyésztési, kereskedelmi, stb. ügyeiben. Igaza volt Horváth János dr.-nak, aki az alakuló közgyűlésen az Országos Központi Hitelszövetkezet képviselőjében a szervezkedést, értékesítést és kereskedelmi vezetést ismertette, hogy a tenyésztő és értékesítő szövetkezetnek a hitelszövetkezetekkel való összekapcsolásának eszméjét Raiffeisennek tulajdonította. De ez csak a kezdet-kezdet volt. És mihamarabb éppen Raiffeisen mutatott rá a tapasztalatok nyomán ennek nagy hátrányaira és tért el ettől a szervezési módtól. Hogyan is felelhet meg a szövetkezet kitűzött céljának: „a hazai baromfitenyésztés és ezek összes termékeinek értékesítése előmozdítása”-nak, mikor a szövetkezeti tenyésztés és értékesítés előnyeiben nem minden baromfitenyésztő, hanem csak a hitelszövetkezeti tagok részesülhetnek? — És azt a fogalmat, hogy „hazai baromfitenyésztés”, még szűkebbé teszi az, hogy a telepnek tagjai nagybirtokosok — a minnek kritériumát nálunk megállapítani a legnehezebb — csak $\frac{1}{3}$ részben lehetnek. Ha azonban a baromfitenyésztést és az értékesítést a kisgazdáknak akarják bázisolni, akkor például akár a szervezési szabályokban, akár a közgyűlésen világosan meg kellett volna jelölni azt a módot, mely által a legfőbb terméket, a tojást a falvakban összefogják gyűjteni. Ezen fordul meg az egész értékesítés sikere. Ha sikerül a szövetkezetnek ügyes szervezéssel a tojásnak összegyűjtését és jobb értékesítését megcsinálni, akkor meg lesz a siker. Ha nem, nem. Helyes, hogy a szövetkezeti tagok a tenyésztésre nézve kötelezik magukat a szövetkezetel szemben. De már az értékesítésnél ez a kötelezettség sok gazdát fog visszariasztani. Ha a termékekért jobb árakat ad a szövetkezet, akkor föltehető, hogy mindent ott fog értékesíteni a gazda, ha nem adhat jobb árakat, akkor nem méltányos az, hogy mégis kötelezzék a szövetkezet útján való eladásra. A német gabonarakar-társzövetkezetek és majdnem minden más német szövetkezet is tagjaik tetszésére bízzák, hogy náluk, vagy másutt adják el a gazdák terményeiket, termékeiket, állataikat. Maga a mozgalom igazán szükséges, jó és dicséretes volt, annál inkább kívánjuk, hogy a szervezés a sikert biztosítsa. A földművelési minisztert *Hreblyay* Emil baromfitenyésztési felügyelő képviselte, ki ez al-

kalommal a baromfitenyésztés kérdéseit fejtegette és ismertette azokat a fajokat, a melyeknek tenyésztése legnagyobb haszonnal jár. Az alakuló közgyűlés nagy érdeklődés mellett, sok tenyésztő jelenlétében folyt le.*

*

A kánikula teljes forróságával szakadván reánk — a gazda kivételével — mindenki nyaral. Ha szét nézünk erdélyrészi fürdőinken, ez idén emberekkel megrakva találjuk azokat. A fürdővállalkozók tehát nem panaszkodhatnak, a kamatok jönnek. És a fürdővendégek? a nagy hiányok s részvétlenségek mellett is jószívvel nyaralnak. De csak nyaralnak s nem *üdülnék*. Ez utóbbi élvezetnek főkelléke az, hogy a nap minden szakában, az erdőszülte hűsben legyen a nyaraló, még akkor is, ha a fürdőtelep szabad terén jár. S ez a hűs levegő kezd hiányozni fürdőhelyeinkről. A fürdők közvetlen közelében kivágják az erdőt, mert a vágási forda erre feljogosít. Hát ez nemcsak kapzsiság, de igen kicsi észszerűség. Mert a telep levegője nem azért hűs, mert körülötte egy pár eperfa van, de azért mert körülte órányira nagy erdőségek hűtik a nap sugárait. Ha már a magángazdálkodás nem éri fel ezt észszel, törvényes faktoroknak kellene sürgősen közbelépni s odahatni mindörökké, hogy fürdőtelepek környékén bizonyos kilométer-körzetben erdőirtás ne történhessék, legföllebb csak szállaló vágás engedessék meg a szükséghez mérten.

*

— **Adóelengedés elemi csapások esetén.** Lukács László pénzügyminiszter körrendeletileg értesítette az összes pénzügyigazgatóságokat, juttassák tudomására a gazdaközönségnek, hogy az esetleges elemi csapásokat vagy maguk, ha pedig több gazdát ért káros csapás, akkor megbízott két egyén által tegyenek erről jelentést. Vonatkozólag a két megbízott által teendő bejelentésre, megjegyzi a ministeri körrendelet, hogy csupán az irni nem tudó, törvényt nem ismerő kisgazdák járhatnak el így, míg ellenben a nagyobb földbirtokosokra nézve ez a kedvezmény nem volna indokolt. Nem engedhető meg az sem, hogy a kisebb földtulajdonosok a nagy földbirtokos nevében tehessenek bejelentéseket, hanem elvárható, hogy ezt maguk megtegyék. Nagyobb adóelengedési kedvezmény nem illetheti annyira a gazdag földhirtokost, de inkább a kisebb gazdát, a ki az elemi csapás okozta kár által rá van utalva a méltányos adókedvezményre. A körrendelet egyúttal feihívja a pénzügyigazgatóságokat arra is, hogy a netalán bejelentett elemi csapás esetekről helyes tájékoztató meggyőződést szerezzenek az ellenőrzés céljából is.

— **Növénytermesztési kísérletek.** A földművelésügyi kormány rendelkezése folytán a magyar-óvári országos növénytermesztési kísérleti állomás elahátározta, hogy jelen ősz-től kezdve az erdélyrészi mezőségeken az eddiginél fokozottabb mértékben fog kísérleteket végezteni; fel fogja karolni a trágyázás, műtrágyázás, új fajták, új művelésmódok stb. kérdéseit, de tekintettel lesz a speciális viszonyokra is, s így a tengeri, komló, hüvelyesek termelésénél mezőségi és legelői fűkeverékekkel tesz kísérleteket. stb. A kísérleteket — mint eddig is — az arra hazafiságból vállalkozó gazdák fogják végezni birtokaikon, a kísérletek megkezdésével s tanulmányozásával pedig a szamosújvári, dévai s kolozsvári gazdasági vándortanárok bizattak meg. Ha olvasóink érdeklődnének ily kísérletek iránt, úgy szívesen teszszük át ajánlataikat az állomáshoz. Különben is az a kérésünk, közölnék velünk, melyek azon megoldatlan földművelési kérdések, a melyek kísérletezése a leg-sürgősebb?

— **Mi hír a komlóról?** Első sorban is jelentenünk kell, hogy a dunántúli kész idői

* Laptéchnikai okokból a szövetkezet szervezési és alapszabályainak bővebb ismertetését és méltatását jövő számunkban hozzuk. Szerk.

komlókat két koronával vásárolják kilógrammonként. Megvalljuk, hogy a közel múltban is olvasva, hogy még rosszul állanak a délnémet és részben a cseh komlósok is, az első vételeknél jobb árakat reméltünk. Igaz, hogy a teljes üzlet, s kereslet csak e hónap közepén fog megindulni. Tényleg a külföldi komlósokban *javulásnak kellett* beállni, mert külföldi piacokról ritkábban jönnek tudakozódó levelek. Sajnos, termelőinkhez csak a tavalyi vevők irnak, új vevők nem csinálnak konkurenciát! Szeretnők, ha konzuljaink sűrűbben tennének jelentéseket komló áralakulásokról, különösen a nürnbergi tehetné azt meg hetenként kétszer. Erdélyrészi komlóink jól állanak, a helyenkénti betegségek eltűntek. A nagy meleg következtében lassu ugyan a toboz-fejlődés, de az legalább az egész vonalon finom lesz.

— **Növényi kártevők irtása.** A kolozsvári dohánygyárudában kapható a „Thanaton“ dohánykivonat, mely levéltetvek, hernyók és más növényi kártevők irtására kiválóan alkalmas. Mivel a „Thanaton“ méregtartalmu, csakis hatóságok, vagy gazdasági és kertészeti egyesületek által kiállított igazolványokra adja azt ki a dohánygyáruda. Egy 5 kilogrammos doboz ára 6 korona, 1-3 kigrammos 2 korona.

— **Pályázati hirdetmény.** A nagy-enyedi m. kir. vincellér-iskolában folyó évi október hó 1-én kezdődő 3 éves tanfolyamra 9 fél ösztöndíjas helyre pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevél. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímő-oltástól tanuskodó orvosi bizonyítvány. 3. Legalább 4 elemi osztály elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. 4. Születési hely, községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynél fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanulót 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem vezetik. 6. A jelzett hiteles és rendszeren bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb augusztus hó 20-áig a nagymélt. földművelésügyi m. kir. ministeriumhoz címezve a nagyenyedi m. kir. vincellér-iskola igazgatóságához intézendők. honnan a folyamodók felvételük ügyében rövid idő alatt értesítettni fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött; katonai kötelezettségnek eleget tett; kertészet, szőlőszet, pincészet körében már működött, vagy kádármesterséget tanult egyének, ha ezen minősítzüket hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel-és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek. *Figyelembe veendő:* a) Az intézetbe felvett növendékek fehérmű és egyéb állásukhoz illő célszerű ruházatról, nemkülönbön író-, rajz-és kisebb munkálati eszközök: kések és ollókról önmaguk tartoznak gondoskodni; lakást, ágyat, ágyneműt, világítást, orvosi kezelést és gyógyszereket azonban ingyen nyernek. b) Az egész ösztöndíjat élvezők teljes ellátásban: reggeli, ebéd, vacsora és mosatásban részesülnek: a fél ösztöndíjasok ellenben ugyan az egész ösztöndíjasokkal egyenlő ebédet és vacsorát kapnak, de az ezen étkezésekhez szükséges kenyérről, továbbá reggeli és mosatásról önmaguk tartoznak gondoskodni. e) Ősz. töndijban nem részesülő, önköltséges tanulók, a mennyiben a növendékek száma a 24-et meg nem haladja, az a) pont alatt foglalt előnyökben részesülnek, ellátásukról azonban önmaguk tartoznak gondoskodni s az intézeti éllemezőnél havi 7 frtért fél, 14 frtért pedig teljes ellátást nyerhetnek. A fél ösztöndíjat élvezők is havi 7 frtért vagy az éllemezővel megalkuvás után teljes ellátásban részesülhetnek. *A nagyenyedi m. kir. vincellér-iskola igazgatóságától.*

— **Hirdetés.** Folyó év augusztus hó 9-én a kolozsvári cs. és kir. éllemezési raktárnál (Sétátér-utca 4. sz.) a Besztercebényben szept. hó 1-től egész 1903. aug. hó 31-ig elszállásolt, cs. és kir. csapatok, szóna, alomszalma és ágy-szalma szükségleteinek biztosítása tárgyában, a nyilvános tárgyalások ismét megkezdődnek.

Csak írásbeli ajánlatok fogadtnak el. Ezen ajánlatok csakis aug. hó 9-én délelőtt 10 óráig fogadtnak el. Az ajánlattétel formájára és az üzlet felbontására vonatkozó feltételek a cs. és kir. 12 sz. hadtest-hadbiztoságának 1901. év június hó 16-án kelt és kiadott hirdetésében 2343 sz. alatt és a Kolozsvárt 1901. év június hó 16-án kelt bérbeadási feltételek füzetében vannak szabályozva. Egy ilyen füzet a cs. és kir. éllemezési raktár parancsnokságánál. nyomtatványivonként 8 fillérért kapható, a hól a fentebb idézett hirdetés is betekinthető. — Kolozsvár, 1901. július hó 26-án. A cs. és kir. éllemezési raktár parancsnokságának kezelő-bizottsága. Kolozsvárt.

— **Ipari és gazdasági kiállítás Kecskeméten.** A kecskemét-vidéki kiállítás aug. 11-én nyílik meg és aug. 25-éig tart, a gazdasági kiállítás aug. 20-án kezdődik és ugyancsak 25-éig tart. Az ipari kiállításon a Duna-Tisza-köz iparát mutatják be, a gazdasági kiállításon Pest vármegye egész területéről kiállításra kerülnek a gazdasági kisebb és nagyobb gépek és eszközök, lesz verseny peronospora permetezőkkal és viharágyukkal, továbbá háromkiállítás és Bugac-Monostorról csikófelhajtás. Részletes fölvilágosítás kapható a végrehajtó-bizottságnál Kecskeméten.

— **Nemzetközi ménlő-kiállítás.** A bécsi gazdasági egyesület az osztrák földművelési miniszterium kezdeményezésére Bécsben folyó évi október hó 12-től 14-ig tartó nemzetközi ménlő-kiállítást, illetve bemutatót rendez, melyen részt vehet úgy bel, mint külföldi kiállító. 1. hároméves és idősebb angol telivér, 2. hároméves és idősebb félvér és 3. kétéves és idősebb hideg vérben tenyésztett (nori, belga stb.) kitünőbb minőségű ménekek. Részletes tervezettel és bejelentési ivecvel a bécsi gazdasági egyesület (Bécs, I. Schauflergasse 6.) szolgál, a hova a kiállítani szándékolt mének bezárólag október 1-ig bejelentendők.

— **Megfestett buza.** Külföldön, a szép sárga színű buzát különösen kedvelik s mentől szebb a színe, annál könnyebben talál vevőre. Orosz gabonakereskedők azt a körülményt úgy használták ki a maguk javára, hogy a gyengébb minőségű magvakat megfestették, mignem az orosz hatóság a nyomára jött az új mesterségnek. — Megállapították, hogy az orosz birodalom majdnem minden kerületében nagyban üzték ezt a sportot és a festésre spárga-gyökeret (curcuma), safrányt, különféle chrómsókat, miniumot és hasonló, az egészségre veszedelmes anyagokat használtak. Persze az ilyen kezelés az egész gabonakereskedelmet nagyban veszélyezteti s az ilyen hamisítókval szigoruan elbánnak.

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készárúüzlet.

Aug. 1.

Buza 7-70—8-25 Rozs 6-70—6-75. K. Takarmány-árpa 6-30—6-37. Zab 6-40—7-70 K. Tengeri 5-23 korona.

II. Határidőüzlet.

Amerikában a búzajegyzések hanyatlanak, de a tengeri ára egyre drágul. Nálunk ezzel szemben az aranyos középút választják és a lehető legszűkebb forgalom mellett nem igen változtatnak az árakon. — Az augusztusi tengeri a 8000 q-nyi felmondások következtében lanya ha volt.

A külföldi piacok aratási kilátásai; Németségéből legujabban halljuk, hogy az eredménykilátások nem javultak és csak Bajorország kap jó közepettermést. — Franciaországban igen különbözően állnak a vetések, az eredmény szintén nem egyenlő és északon, a hol a legtöbb búza terem, legkevésbé kielégítő. — A Balkán-államokban a fényes remények csak részben teljesülnek, névszerint Romániában alkalmatlan időben jött esőzések a mennyiséget csökkentették és a minőségnek ártottak. — Oroszország jelentései ellentmondók, a mi szintén a termés egyenlőtlőre vezethető vissza és semmiesetre sem teszi kétségtelemé a fényes eredményt. — Amerika termése, a honnét eleinte a legjobb hírek érkeztek, szintén szenvedett az időjárás, még pedig az utóbbi hőség által.

Esti árak. Buza 1901. áprilisra 8-44—8-45 korona. Magyar októberre 8-08—8-09 korona. — Rozs októberre 6-75—6-76 kor. Zab 1901. októberre 6-31—6-32. Tengeri aug.-ra 5-23—5-24 korona, májusra 5-13—5-14.

Budapesti állatvásár. Aug. 1.

Felhajtás: *Vágómarhákból*: 3060 darab ebből magy. ökör 608, magy. tehén 550, szerbiai 1633. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 48—52; 51—60; 62—66 kor.; tarka hizott ökörnél 46—63 kor.-ig; tehénél 40—54 kor.-ig; növendékmarháknál 40—52 kor.-ig a minőség szerint. Vágómarhákból mintegy 200 darabbal nagyobb volt felhajtva, mint a mult. héten.

Jármos ökrökre mérsékelt kereslet volt; fejőstehenekre a vásár valamivel élénkebb. Igás-ökör 165 darab 680—760 kor. Fejőstehén 194 drb. 140—220 és bonyhádi 220—320 kor. darabonként. — *Borjú-vásárra* került 736 darab 50—66 és 68—76 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

Sárga János

ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utca 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből Arany, ezüst, aczél, nikkell fali és ébresztő órákból. Készít új; ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVARTT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Bellközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

AZ „ADRIAI” BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 440 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk** ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvártt:

Szekula Akos

vezérfelügyelő. (250.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os Záloglevélkölcsonöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: **50 évi törlesztéssel 5 százaléknál,** nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsonöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve **az Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes kötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

B. Bak Lajos Öcsasz. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birto-

kosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvártt. Alapított: 1869. (463.)

Kukoricza pároló és 2000 literes hordók, keveset használt kisebb szeszgyár részére jutányosan eladók. Bővebbet özv. Bartha Pálné gazdasága, Vargyas u. p. Olasztelek (687. II.)

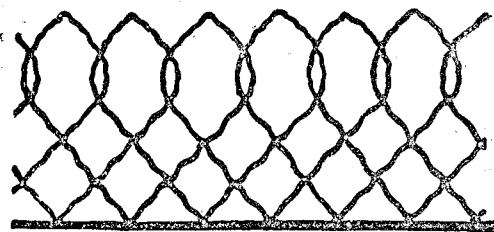
JENCS FLA Lovak és szarvasmarháknak.
Készíti **JENCS VILMOS,** gyógyszerész.
Eudapest, II., Széna-tör 1.
Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan munkában van, a szarv nélkülözhetetlen. Rendesen használva az állat izomerejét fokozza, kitartóvá, erőssé teszi; meggyógyítja a lábak merev benuulását, az intaguitást s az ugynevezett pókosodást.
Ára 2 korona.
Főraktár: Dr. Egger „Nádor” gyógyszerüzletében, Budapest, VI. ker. Váci-körút 17. Minden gyógyszerüzletben és droguáriában kapható.

(658. I.)

Cimbalom (687.)
Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, esengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:
BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.
Jegesi Géza, műtökleveles cimbalom-készítő.
Arjegyzéket bérmentve küldök.

LÉBER GYULA
első erdélyi sodrony szövét-fonát és szira-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sirhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső viláosságai, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, athányó rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövét, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakerethe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátrác), sodrony-láb-törölők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (339.)

„MÉLOTTE” szabadalmazott TEJFÖLÖZŐGÉP.
Legkönnyebb hajtás! ● ● ● ● ●
● ● Legtökéletesebb fölözés! ● ● ● ● ●
● ● ● ● Legmagasabb munkabírás.
Teljes tejgazdasági berendezések!

FEHÉR MIKLÓS gépgyár részvénytársaság
Budapest, V., Külső-Váci-út 80. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. (638)

A Magy. kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.
Használt és javított Iocomobilok és gőzcséplőgépek.
CSEREÜZLETEK.
Mindennemű gazdasági égpek.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona, mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tímpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást-keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánlkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Földmives-iskolát

végzett, 26 éves, nőtlen ember, katonakötelezettségének eleget tett, gazdaságban állást keres azonnal. Czim Kulesár István u. p. Német-Lad, P.-Szt.-Mihály, (Somogy megye.) (688.)

Egy szapképzett, józan életű, fiatal

műkertész

október elsejére állást keres. Czime „Szerény igényű” jelige alatt a kiadóhivatalban. (1007.)

Gazdatiszt, 36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóhivatalban. (1008.)

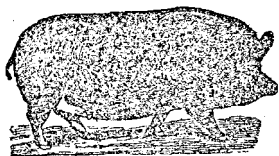
Kezelőtiszti állást keres október vagy január hó elsejére, a mezőgazdaság minden ágában, czukorrépa termelésben teljesen jártas, jó nevű 400 holdas gazdaságban szerzett 15 évi gyakorlattal magyar, román és tót nyelvet bíró 33 éves, nős, igen szorgalmas, erélyes jó gazda. Szíves megkeresések Szóts János Déeradnótra kéretnek. (687. I.)

Okleveles gazdatiszt keresetik Mocsanyi Sándor kápolnási (Krassó-Szörénymegye) uradalmába. Feltételek pár évi gyakorlat, jártasság az erdészeti teendőkben, a románnyelv bírása. Fizetési feltételek megtudhatók: **Várady József** urad. tisztartónál **Birkis** (Krassó-Szörénymegye), hova az ajánlatok is beadandók. Az állás azonnal betöltendő. (692.)

Különfélék.

(543.)

Eladó

3 drb.

Poland Kina
tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóhivatalban. (1001.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utcza 2. szám.

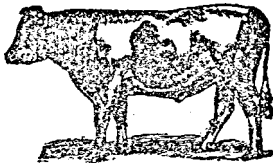
E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázn!

Több
ökör szekér
(teljesen új)
olcsón
eladó.

Czim: a kiadóhivatalban. (697.)

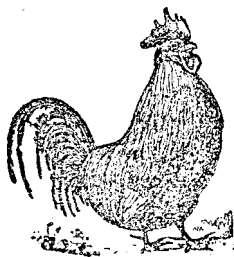

SIMMENTHALI

üszök

megvételre kerestet-nek (12—15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

4 törzsz

Plymouth

Rock tyúk

eladó.

Áruk 50 korona. Czim a kiadóhivatalban. (1003.)

Hirdetmény.

Alatt irt közhirre teszi, hogy Háromszék megye Sepszi-Szent-György rendezett tanácsu városba a legalkalmasabb helyen, ezelőtt **vasuthoz**, most **koronához** czimzett vendéglő helyiség, folyó év Szent-Mihály naptól négy évre egy jó alkalmas vendéglőnek átadandó, hogy miként: értekezhetni alantirttal **Soós Mihály**, Kis-Borosnyan. (689)

Az E. G. E. állandó gépkiallításán

egy 14—16 HP
használt gőzlo-
komobilt kere-
sett a „Drági
gőzmalom” u. p.
Hidalmás,

ahova jutányos ajánlatok megküldendők. (694)

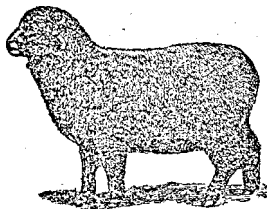
Eladó

12 drb. (esetleg 16 drb.) jó minőségű

fiatal igás ökör
Br. Jósika Gábor

szamosfalvi tenyészteből. Értekezhetni ugyanott.

Megtekinthetők előzetes értesítés után Virágosvölgy vasúti állomáson (685.)

16 mázsa
raczka
gyapju
jutányosan
eladó.

Czim a kiadóhivatalban. (1002.)

Eladó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságu fűz-kosár jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban. (696.)

6 lőerejű, majdnem új Hornszbi-féle lokomobil, most volt hivatalos nyomtatás alatt másodszer, üzembe vehető mindjárt, szalma fűtő készletet is adok vele. Jutányos áron vehető, vagy egy elemtor cserevásárt is köthetünk. Bővebbet Gombos Józsefnél, Székely-Kocsárd. (698.)

Kolozsvári 1900 évi kiállításán díszoklevéllel kitüntetett és szabadalmazott (623.)

Salvator

dohtalanító segítségével minden

dohos, bűdös, penészes bor más szeszes ital vagy kozmós palinka, biztos sikerrel dohos szgától és kellemetlen ízétől megfosztható a nélkül, hogy eredeti ízéből, zamataiból, színéből vagy fényéből veszítene, alkalmazása egyszerű. Ára 300 literhez felszerelve 2 k. 40 fillér, minden további 100 liter 50 fillérrel több. A szétkülgés az összeg beküldése ellenében vagy utánvétellel történik. — Megrendelhető a feltaláló nál:

Schwartz Ignác

Mohol (Bácska.)
Dicséző levelek az első szaktekin élyektől.

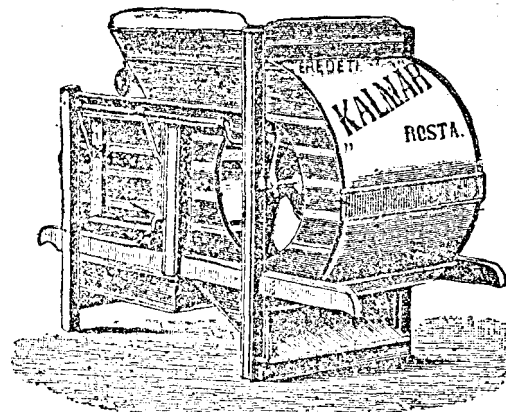
A szőlőmoly kiirtására ajánlom a m. kir. földmivélségügyi miniszterium kísérletügyi bizottsága által igen jónak talált (Kísérletügyi közlemények III. kötet 4. füzet) molyfogómat, melynek ára darabonként 24 fillér, használati utasítással. Eisenberg Károly, állami gazdasági tudósító, Aranyos-Maróth, Bars megye. (683.)

Hogyan tud a magyar gazda
évi kiadásainak egy részénél
30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a **Kalmár Zs. utóda** hódmezővásárhelyi czég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti czég bárkinék kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobb az eredeti „Kalmár-rosta”, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon

megtekinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rosta”

a magyar korona országainak összes vasúti és folyamhajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árát mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasút- vagy hajó állomásra elszállítva értendő, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárúsítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fel megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárúsító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,
a hol minden beérkező megrendelést pontosággal intézek el. (630.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Syár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

A „Kéve kötéi“

a 20-ik században a számító gazdának nélkülözhetetlen segédeszközévé vált, mert nemcsak olcsóbb, de még időt is takaríthatunk meg vele!

géparatás mellett, ha marokrakóval aratunk és a gabonát a Bellán-féle kévekötelekbe kötözzük, 32% aratási költség megtakarítás érhető el a kéveköte-aratógép munkájával szemben, mert a fenti kéveköteleknek használata 78%-al olcsóbb, mint a kéveköte-aratógéphez szükséges manilla zsineg. De nagy a megtakarítás a kézi aratásnál is, mert a Bellán-féle kötelek 85%-al olcsóbbak a zsuppkötőknél és 97%-al olcsóbbak a gabonából csavart kötőknél. Csak az a gazda használ tehát mai napság még zsupp vagy gabonakötőket, a ki a Bellán-féle köteleket nem ismeri, vagy nem számol a költségekkel. A számok ugyanis, melyek e tárgyban kiadott prospectusomban minutiosus gondnal és a gyakorlatnak is teljesen megfelelőleg állítatik össze, — fényesen bizonyítják a fentebbi állítást és kéveköteleim fölényét. (673.)

Tessék prospektust és árjegyzéket kérni.

Kimerítő árjegyzéket dohányzsineg és az összes gazdasági kötélárúkról u. m. istrángok, kötőfékek, rudalóköttelek, zsákok és ponyvákrol (háziipari készítményekrol is) készséggel és ingyen küld, nagyobb megrendeléseknél jutányos ajánlatot tesz.

BELLÁN MÁTYÁS

kender- és kötéláru ipartelepe BACS-CSÉB.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

→ Budapest →

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtatvány képes illusztrált kiállítása

számára a legjutányosabb árakon vállaltatnak és a legközelebbben

készíttetnek el.

Videki megrendelések is pontosan

eszközöketnek.

(415.)

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaj,

hengerolaj,

gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiállítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Szabadalmazott

Kosárbetétek

gőzcséplőgépek számára

kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek árai:

4 lóerejű géphez 30 frt.

6 " " 35 "

8 " " 40 "

10 " " 45 "

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő és kívánatra teljesen szakértő gépkezelővel is szolgál

Bajzáth Ignác, Székelyhid.

(691.)